

REFERAT Udvalget for Regional Udvikling 2018-2021 d. 21-01-2019

Mødedato Mandag d. 21. januar 2019 kl. 15:00

Mødested Mødeværelse 2

Mødedeltagere Søren Rasmussen, O, Preben Jensen, V, Karsten Uno Petersen, A, Poul Andersen, A (Fravær), Karsten Fogde, F, Vicky Bender Lorenzen, F, Carsten Sørensen, O, Kurt Jensen, V, Preben Friis-Hauge, V

Indholdsfortegnelse

Nyformulering af de tre infrastrukturprioriteter.....	3
Strategisk analyse af Kattegatforbindelsen.....	5
Status på ny Regional Udviklingsstrategi 2020-2023.....	7
Partnerskab om "Sundhed, Kultur og Natur".....	8
Nyt om det grænseoverskridende samarbejde.....	10
Nyt fra trafikskaberne.....	11
Eventuelt.....	12
Næste møde.....	13

Punkt 1: Nyformulering af de tre infrastrukturprioriteter

18/37216

Resumé

De tre nuværende syddanske infrastrukturprioriteter er besluttet i fællesskab mellem kommunerne og regionen i 2009. Siden prioriteters formulering er der offentliggjort en række analyser mv., der indebærer, at der er opstået et behov for en vis tilpasning af de oprindelige formuleringer.

Tilsvarende overvejelser er en del af regionens budgetaftale for 2018, hvoraf det fremgår: "I forbindelse med arbejdet med den nye vækst- og udviklingsstrategi, som påbegyndes næste år, bør det vurderes, om de tre oprindelige prioriteter bør nyformuleres set i lyset af bl.a. de seneste års strategiske analyser og VVM-redegørelser".

Sagsfremstilling

De tre nuværende syddanske infrastrukturprioriteter er besluttet i fællesskab mellem kommunerne og regionen. Prioriteterne blev udformet som reaktion på "Det Grønne Trafikforlig" fra januar 2009, hvori der lagdes retningslinjer for den videre udvikling af den danske infrastruktur. De tre prioriteter vedrører "Timemodellen", "Hærvejsmotorvejen" (Midtjysk Motorvej) samt en tredje "Lillebæltsforbindelse".

I forbindelse med beslutningen om de tre prioriteter var det en stiltiende forudsætning, at allerede besluttede projekter som E20 over Vestfyn og syd om Odense samt dobbeltsporet mellem Tinglev og Padborg, blev gennemført inden for en kortere årrække. Der er anlægslov for disse projekter: E20 i to anlægslove fra henholdsvis 2010 og 2013 og baneudbygningen tilbage fra 1993.

Siden de tre syddanske infrastrukturprioriteter blev formuleret og besluttet, er der offentliggjort en række analyser (screeninger, strategiske analyser, forundersøgelser og VVM-redegørelser), der indebærer, at der er opstået et behov for en vis tilpasning af de oprindelige formuleringer. Primært drejer det sig om, at prioriteten om Timemodellen peger på et stop i Trekantområdet, hvor status er, at der nu regnes med tre stop i Trekantområdet. Desuden er der i prioriteten om Hærvejsmotorvejen en passus om, at den skal gå helt til grænsen, hvilket på baggrund af den strategiske analyse "Den grænseoverskridende trafik i Jyllandskorridoren" (april 2018) næppe virker gennemførligt.

Der tales for øjeblikket om, at der skal indgås et nyt trafikforlig. Det bliver også formuleret som, at der skal udarbejdes en national masterplan for infrastruktur. Der har været udmeldinger om, at det vil ske tidligt i 2019. I den sammenhæng er det vigtigt, at de syddanske prioriteter er tydelige – uanset om nyformuleringen er sket. Det vil være et uheldigt tidspunkt at have sat de eksisterende prioriteter ud af kraft uden at have nye klar. Også af den grund er det hensigtsmæssigt, at holde fast i de eksisterende prioriteter og blot underkaste dem en sproglig opdatering.

Den videre proces

Der foreslås en proces, hvor Udvalget for Regional Udvikling på mødet den 18. februar 2019 drøfter forslag til tilpasninger af formuleringerne. Det vil kunne ske på baggrund af en nærmere redegørelse for hvilke analyser, der er gennemført, dels hver af de tre prioriteter og dels de to allerede besluttede projekter. Disse formuleringsforslag går derefter videre dels til regionsrådets drøftelse og dels til et kommende KKU-møde den 15. marts 2019.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget drøfter sagen.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 21-01-2019

Udvalget drøftede sagen.

Udvalgets input indgår i det videre arbejde.

Poul Andersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 2: Strategisk analyse af Kattegatforbindelsen

18/23246

Resumé

Transport-, bygnings- og boligministeriet offentliggjorde den 20. december 2018 rapporten ”En fast forbindelse over Kattegat – Strategisk analyse af en ren vejforbindelse samt en kombineret vej- og jernbaneforbindelse”. Rapporten er en opfølgning på den tre år gamle rapport om Kattegatforbindelsen, som resulterede i, at regeringen dengang besluttede ikke at gå videre med projektet.

Den nye rapport går regeringen videre med, idet der allerede er afsat midler til yderligere analyser af Kattegatforbindelsen. I finansloven er i alt afsat 60 mio. kr. til forundersøgelser af Kattegatforbindelsen. Der vil blive gennemført analyser af såvel en ren vejforbindelse som en kombineret vej- og baneforbindelse.

I forbindelse med udarbejdelse af den tidligere rapport (december 2015), var der nedsat både en politisk og en administrativ følgegruppe, hvor både KKR og regionen i samtlige fem regioner var repræsenteret.

Sagsfremstilling

Den strategiske analyse ”En fast forbindelse over Kattegat” indeholder fire hovedresultater:

Opdatering af skønnene for anlægsudgifterne til henholdsvis en ren vejforbindelse og en kombineret vej- og baneforbindelse.

Der er foretaget trafikale beregninger med den nye version af Landstrafikmodellen (version 1.2) og heri er indregnet den vedtagne takstnedsættelse på Storebælt.

Der er foretaget finansielle beregninger – herunder er det beregnet, om forbindelsen kan brugerfinansieres.

Der er foretaget beregninger af samfundsøkonomien for de to projekter, henholdsvis en ren vejforbindelse og en kombineret forbindelse.

Hovedkonklusionerne er, at ingen af projekterne kan brugerfinansieres. For vejforbindelsen er der behov for et tilskud på ca. 5 mia. kr. og for den kombinerede forbindelse et tilskud på ca. 50 mia. kr.

En beregning af den samlede samfundsøkonomi viser, at vejforbindelsen har en positiv nettonutidsværdi på 49 mia. kr., mens den kombinerede forbindelse har en negativ nettonutidsværdi på 47 mia. kr.

Næste fase i undersøgelserne af en Kattegatforbindelse vil være en såkaldt forundersøgelse. Der lægges i rapporten op til, at forundersøgelsen skal indledes med en screening af forskellige linjeføringskorridorer (bl.a. en ny korridor via Sjællands Odde-Djursland). Desuden skal der undersøges tekniske forhold, natur- og miljøforhold, hydraulik og sejladsforhold. Og endelig skal der ske en opdatering af de trafikale beregninger, en finansiell analyse samt en samfundsøkonomisk analyse.

Når der udarbejdes forundersøgelse og VVM for større infrastrukturprojekter, inviteres de direkte berørte kommuner og regioner ofte til at deltage i en administrativ følgegruppe (teknikerudvalg). Når det drejer sig om Kattegatforbindelsen, som har bred national interesse, bør der i lighed med Kattegatrapporten fra 2015 sikres deltagelse af samtlige regioner. I 2015 var alle fem regioner og alle fem KKR'ere inviteret med i en følgegruppe. Det bør derfor overvejes, at det på det kommende KKU-møde drøftes, om der som konsekvens af projektets nationale betydning bør sendes en fælles henvendelse fra regionen og KKR til Transport-, bygnings- og boligministeriet om nedsættelse af en følgegruppe.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 21-01-2019

Til orientering.

Poul Andersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Strategisk analyse af en fast forbindelse over Kattegat december 2018

Punkt 3: Status på ny Regional Udviklingsstrategi 2020-2023

17/36288

Resumé

Der gives en status på arbejdet med udviklingsstrategien.

Sagsfremstilling

Udvalget tiltrådte på mødet den 12. november 2018 forslag til aktiviteter til inputfasen og forslag til overordnet tidsplan for udarbejdelse af en ny Regional Udviklingsstrategi gældende for perioden 2020-2023, samt for temaer på udfordringsbilleder, som kan danne baggrund for dialog med interessenter om udviklingsstrategien. Udvalget blev desuden på sit møde 10. december 2018, præsenteret for de udarbejdede udfordringsbilleder inden for temaerne kompetencebehov, demografisk udvikling, ulighed i sundhed, klima, samt mobilitet og infrastruktur.

Som led i den opstillede tidsplan for aktiviteter i strategiens inputfase er der efterfølgende inviteret til møder mellem medlemmerne af Udvalget for Regional Udvikling og økonomiudvalgene og interesserede byrådspolitikere i de fire tværkommunale samarbejder i regionen. Der er berammet møder med kommunerne i:

- Sønderjylland, 4. februar 2019, kl. 12-14.
- Trekantområdet, 21. februar 2019, kl. 10.30-12.30.
- Byregion Fyn, 26. februar 2019, kl. 14.30-16.30.
- Sydvestjylland, 18. marts, kl. 11-13.

Derudover planlægges som led i inputfasen, og som beskrevet i den overordnede tidsplan, afholdt fire ”geografiske tema/strategimøder”, hvor en bredere kreds af interessenter, herunder unge, vil blive inddraget.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 21-01-2019

Til orientering.

Udvalgets input indgår i det videre arbejde.

Poul Andersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 4: Partnerskab om "Sundhed, Kultur og Natur"

18/60215

Resumé

Den nye Regionale Udviklingsstrategi giver mulighed for at nytænke innovationsindsatsen i et samspil mellem sundhed og regional udvikling. Det foreslås at afsætte midler til et forprojekt i et tværgående samarbejde mellem Afdelingen for tværsektorielt samarbejde og Regional Udvikling til, at afdække eksisterende aktiviteter og viden samt udvikle og afprøve koncepter og metoder i samarbejde med eksterne aktører. Indsatsen vil bidrage til FN's Verdensmål 3 om sundhed ved at sikre et sundt liv og fremme trivslen for alle aldersgrupper.

Sagsfremstilling

I de kommende år bliver der markant flere ældre, medens den erhvervsaktive del af befolkningen falder. Flere ældre betyder også, at der kommer væsentlig flere mennesker med kroniske sygdomme og flere multisyge. Samtidigt er der tale om en stigning i antallet af borgere, der bliver psykisk sårbare. Med andre ord vil flere borgere få brug for behandling, pleje og rehabilitering, samtidigt med at det økonomiske råderum er begrænset.

Den demografiske udvikling udgør en betydelig trussel mod alle samfundslag og samfundsmodeller, hvorfor der står foran en omfattende kursændring i forhold til sygdomsforebyggelse i praksis. I forhold til den ældre del af befolkningen skal der være fokus på en aktiv og sund aldring, hvor mestring af egen sygdom sættes i højsædet. Men for såvel unge som ældre kræves der både livsstilsændringer og adfærdsændringer.

Region Syddanmarks Sundhedsprofil 2017 viser, at der inden for alle aldersgrupper fra 16 år og op ses en stigning i antallet af mennesker, der er stillesiddende i fritiden, således at det nu er oppe på 41,7%. Samtidig ligger antallet af svært overvægtige på 13,2%. Det kan ligeledes konstateres, at der er tale om en stigning i antallet af mennesker med kroniske sygdomme samt længerevarende psykiske lidelser. Samtidig er andelen af mænd og kvinder, der føler sig nervøse eller stressede, stigende over tid.

I regi af Sundhedsaftalen 2019-23, som forventes endeligt godkendt medio 2019, er regionen, de 22 syddanske kommuner og de praktiserende læger, enige om en række målsætninger og virkemidler for at fremme den syddanske sundhed. Der er bl.a. fokus på forebyggelse og herunder et særligt fokus på mental trivsel og reduktion i antallet af børn og unge med overvægt. Ligeledes er der fokus på sømløse overgange og en reduktion i antallet af forebyggelige indlæggelser blandt regionens ældre borgere. Forebyggelige indlæggelser er ofte bl.a. forbundet med ensomhed.

Flere af de udfordringer, der bør arbejdes med, kan ikke løses af hverken sygehusene eller de forebyggende medarbejdere i kommunerne alene, men vil kræve et tæt samarbejde med foreninger og frivillige i lokalområdet og på tværs af sundhed, kultur og natur. Der er behov for radikale ændringer af menneskers levevis og livsstil med henblik på, at forbedre den samlede sundhed og livskvalitet såvel fysisk som mentalt.

Den nye Regionale Udviklingsstrategi giver mulighed for at nytænke innovationsindsatsen i et samspil mellem sundhed og regional udvikling. Innovation på sundhedsområdet handler også om at inddrage civilsamfundet i et samarbejde på tværs af sundhed, kultur og natur med henblik på, at styrke indsatsen for at give borgerne mulighed for et aktivt og sundt liv. Dermed bidrager det til FN's Verdensmål 3 om at sikre et sundt liv og fremme trivslen for alle aldersgrupper.

For at udvikle indsatsen foreslås det, at afsætte midler til et forprojekt i et tværgående samarbejde mellem Afdelingen for tværsektorielt samarbejde og Regional Udvikling samt Syddansk Universitets Institut for Idræt og Biomekanik og Designskolen. Forprojektet skal afdække eksisterende aktiviteter og viden for, at forbedre sundhed og livskvalitet på tværs af sundhed, idræt, kultur og natur. Det skal derudover udvikle og afprøve koncepter og metoder til evt. senere udbredelse i

samarbejde med eksterne aktører med henblik på, at styrke "empowerment" ("selvstændiggørelse") af borgere i alle aldersgrupper og skabe gode rammer for borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Det planlægges på baggrund af forprojektet at søge eksterne fonde til det senere projekt, som forventes at involvere flere kommuner, SDSI, frivillige organisationer m.fl.

Inden for Regional Udviklings eksisterende ramme til øvrige udgifter i 2018 vil der kunne anvendes midler til modning af nye initiativer, der kan understøtte Regional Udviklings forventede nye rolle.

På den baggrund foreslås anvendt 3 mio. kr. af Regional Udviklings budget til forprojektet.

Indstilling

Det indstilles, at udvalget anbefaler regionsrådet:

At godkende igangsætning af forprojektet, finansieret inden for eksisterende rammer.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 21-01-2019

Indstillingen anbefales over for regionsrådet, idet det præciseres, at indsatsen mod rygning er en del af forebyggelsesindsatsen.

Poul Andersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Forprojekt Sundhed, Kultur og Natur

Punkt 5: Nyt om det grænseoverskridende samarbejde

18/23

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 21-01-2019

Preben Jensen orienterede bl.a. om møde i Interregudvalget den 12. december 2018, invitation til Dansk-Tysk kulturpolitisk topmøde i Slesvig den 22. februar 2019 og Regionsdag hos Region Sønderjylland-Schleswig den 12. marts 2019 kl. 16.30.

Poul Andersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 6: Nyt fra trafikselskaberne

18/23

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 21-01-2019

Preben Friis-Hauge orienterede om arbejdet i Sydtrafiks bestyrelse, bl.a. om overordnet strategi for Sydtrafik.

Poul Andersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 7: Eventuelt

18/23

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 21-01-2019

Preben Friis-Hauge orienterede om bestyrelsesudvalgsmøde i Nordsøkommissionen, herunder udarbejdelse af ny strategi.

Preben Jensen oplyste, at det tyske og danske mindretal vil ansøge om, at den dansk-tyske grænseregion bliver udnævnt som UNESCO-verdensarv.

Jørgen Bjelskou orienterede om den nye organisering af Regional Udvikling.

Poul Andersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 8: Næste møde

18/23

Sagsfremstilling

Næste møde er mandag den 18. februar 2019 kl. 15.00 - 18.00 i Regionshuset.

Mødeplanen for resten af 2019 er:

Mandag den 18. marts 2019 kl. 15.00 - 18.00

Onsdag den 24. april 2019 kl. 15.00 - 18.00

Onsdag den 22. maj 2019 kl. 9.30 – 12.00

Torsdag den 20. juni 2019 kl. 15.00- 18.00

Mandag den 19. august 2019 kl. 15.00 - 18.00

Mandag den 23. september 2019 Kl. 15.00 - 18.00

(Mødet skal holdes i Regionshuset, da møde i Miljøudvalget kl. 12.30 – 14.30. Preben Friis-Hauge medlem i begge udvalg)

Tirsdag den 22. oktober 2019 kl. 15.00 - 18.00

Mandag den 11. november 2019 kl. 15.00 - 18.00

Mandag den 2. december 2019 kl. 15.00 - 18.00

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Regional Udvikling den 21-01-2019

Næste møde er mandag den 18. februar 2019 kl. 15.00 - 18.00 i Regionshuset.

Udvalget tiltrådte, at mødet den 18. marts 2019 starter kl. 14.30 på Rådhuset i Flensborg.

Poul Andersen deltog ikke i sagens behandling.